

Mustafa KIRMIZI
Avukat

YARGITAY KARARLARI IŖIĖİNDA

BOŖANMA

DAVALARI

- * BoŖanma-AnlaŖmalı BoŖanma
- * Nafaka
- * Velayet-Ortak Velayet-Velayet Sahibi Annenin ocuęun Kendi Soyadını TaŖımasına İzin Verilmesini İstemesi
- * Mal Rejimi
- * Usul
- * Konu Anlatımı
- * İçtihat
- * Dilekçe rneęi

GÜNCELLENMİŖ 4. BASKI

İÇİNDEKİLER

DÖRDÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ.....	5
ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ.....	7
İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	9
ÖNSÖZ	11

BİRİNCİ BÖLÜM BOŞANMA DAVALARI

BOŞANMA DAVALARI	47
GENEL OLARAK.....	47
A. BOŞANMA SEBEPLERİ	49
I. Zina	51
II. Hayata Kast ve Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış.....	67
III. Suç İşleme ve Haysiyetsiz Hayat Sürme.....	73
IV. Terk	76
V. Akıl Hastalığı	99
VI. Evlilik Birliğinin Sarsılması.....	104
1. Yasal dayanak	104
2. Açıklamalar	105
a. Genel Olarak	105
b. Evlilik Birliğinin Ortak Hayatı Sürdürmeleri Kendilerinden Beklenmeyecek Derecede Temelinden Sarsılmış Olması Nedeniyle Boşanma	105
c. Anlaşmalı Boşanma	143
d. Boşanmanın Reddinden Sonraki bir (Üç) Yıllık Sürede Ortak Hayatın Kurulamamış Olması Nedeniyle Boşanma.....	165
B. DAVA	172
I. Konusu	172
II. Boşanma ve Ayrılık Davalarında Yetkili Mahkeme	172
1. Yerleşim Yerleri Türkiye’de Bulunan Türk Vatandaşlarının Davalarında	172

2. Yerleşim Yerleri Türkiye’de Bulunmayan Türk Vatandaşlarının Davalarında	178
III. Geçici Önlemler	179
C. KARAR	180
I. Boşanma veya Ayrılık	180
II. Ayrılık Süresi	184
III. Ayrılık Süresinin Bitimi	184
IV. Boşanan Kadının Kişisel Durumu	186
V. Boşanmada Tazminat ve Nafaka	193
1. Maddi ve Manevi Tazminat	193
2. Yoksulluk Nafakası	235
3. Tazminat ve Nafakanın Ödenme Biçimi	270
4. Yetkili Mahkeme	284
5. Zamanaşımı	288
VI. Mal Rejiminin Tasfiyesi	291
1. Boşanma Halinde	291
2. Ayrılık Halinde	291
VII. Miras Hakları	291
VIII. Çocuklar Bakımından Ana Babanın Hakları	294
1. Hakimın Takdir Yetkisi	294
2. Durumun Değişmesi	316
D. BOŞANMA KARARINDA BULUNMASI GEREKENLER	324
E. BOŞANMADA YARGILAMA USULÜ	328
F. BOŞANMA TARİHİ	332
G. YABANCILIK UNSURU TAŞIYAN BOŞANMA ve AYRILIK DAVALARINDA UYGULANACAK HUKUK	332

İKİNCİ BÖLÜM

NAFAKA DAVALARI

NAFAKA DAVALARI	337
A. BAKIM NAFKALARI	337
I. Tedbir Nafakası	337
II. İştirak Nafakası	347
III. Yoksulluk Nafakası	363

IV. Ana-Babadan İstenebilecek Bakım Nafakaları	368
V. Ayır Yaşamaya Hakkı Olan Eş Tarafından İstenecek Nafaka	378
B. YARDIM NAFAKASI	388
C. NAFAKAYA DAVA TARİHİNDEN İTİBAREN HÜKMEDİLMELİDİR	391
D. BİRİKMİŞ NAFKA ALACAĞI İÇİN EMEKLİ MAAŞI ÜZERİNE HACİZ KONULABİLİR.....	391
E. NAFKA DAVALARINDA İSTİNAF VE TEMYİZ SINIRI VEKALET ÜCRETİ.....	392
F. NAFKA DAVALARINDA GÖREVLİ ve YETKİLİ MAHKEME	393

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VELAYET, VELAYETİN DEĞİŞTİRİLMESİ VE KALDIRILMASI, ÇOCUK İLE KİŞİSEL İLİŞKİ, ORTAK VELAYET, VELAYET SAHİBİ ANNENİN ÇOCUĞUN SOYADININ KENDİ SOYADI OLMASINI İSTEMESİ

VELAYET.....	401
A. GENEL OLARAK	401
I. Koşullar	401
II. Ana ve baba evli ise	402
III. Ana ve baba evli değilse	403
IV. Üvey çocuklar	403
V. Boşanma yargılama sürecinde ve boşanma halinde velayetin tevdii	403
B. VELAYETİN KAPSAMI	410
I. Genel olarak	410
II. Eğitim.....	410
III. Dini eğitim	410
IV. Çocuğun temsil edilmesi	411
V. Çocuğun fiil ehliyeti.....	411
VI. Çocuğun aileyi temsil etmesi	411
VII. Çocuk ile ana ve baba arasındaki hukuki işlemler.....	411
C. ÇOCUĞUN KORUNMASI.....	411
I. Koruma önlemleri	411

II. Çocukların yerleştirilmesi	411
III. Velayetin kaldırılması	412
1. Genel olarak	412
2. Ana veya babanın yeniden evlenmesi halinde/Velayetin değiştirilmesi	412
3. Velayetin kaldırılması halinde ana ve babanın yükümlülükleri	414
IV. Durumun değişmesi	414
D. ÇOCUK İLE KİŞİSEL İLİŞKİ.....	436
I. Ana ve Baba ile	436
1. Kural	436
2. Sınırları	440
II. Üçüncü Kişiler İle	441
III. Yetki	442
E. ORTAK VELAYET	442
F. BOŞANAN KADININ, EVLİLİK BİRLİĞİ İÇERİSİNDE DOĞAN VE VELAYETİ KENDİSİNE AİT OLAN ÇOCUĞUNUN BOŞANDIĞI KOCASININ DEĞİL KENDİSİNİN SOYADINI KULLANMASINA İZİN VERİLMESİNİ TALEP ETMESİ.....	450

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AİLE MAHKEMELERİNDE UYGULANACAK USUL HÜKÜMLERİ

A. AİLE MAHKEMELERİNDE UYGULANACAK USUL HÜKÜMLERİ	463
I. 4787 Sayılı Yasadaki düzenleme	463
II. Usule İlişkin Yargıtay Kararlarından Örnekler	465
Velayetin değiştirilmesi nedeniyle hükmedilen iştirak nafakası nedeniyle davalı aleyhine yargılama gideri ve vekâlet ücretine hükmedilemez.	465
Ön inceleme duruşması usulüne uygun yapılmadan tahkikat aşamasına geçilerek davanın esası hakkında karar verilmesi doğru değildir.	468

Ön inceleme aşamasında yapılması gereken işlemler yapıldıktan sonra tahkikata geçilmesi gerekirken ön inceleme duruşması usulüne uygun yapılmadan tahkikat aşamasına geçilerek davanın esası hakkında karar verilmesi doğru değildir.	470
Anlaşmalı boşanma davasında nafaka isteğinden feragat edilmişse bundan sonra sadece iştirak nafakası istenebilir.	472
Usulsüz olarak elde edilen bir delil somut olayın özelliğine göre değerlendirilebilirse de; usulsüz olarak yaratılan bir delilin hiçbir şekilde delil olarak kabulü olanaklı değildir.	472
Akrabalık veya diğer bir yakınlık başlı başına tanık beyanını değerden düşürücü bir sebep sayılamaz.	477
Hukuk Genel Kurulu'nun 30.03.2005 gün ve 196-239 sayılı kararında nafaka davalarında temyiz edilebilirlik sınırının belirlenmesinde, bağlanan yıllık nafaka miktarının gözetileceği hüküm altına alınmıştır.	477
Karşılıklı dava açılması durumunda mahkemece, davaların her biri hakkında ayrı ayrı hüküm kurulması gerekir- Boşanmaya bağlı tazminat ve nafaka haklarının elde edilmesini temin etmek için de olsa dava konusu olmayan ve eş üzerine kayıtlı bulunan taşınmazlar üzerine tedbir konulamaz.	478
Nafaka borçları yönünden yapılan ödemelerin, aylık nafaka miktarına ve bu miktarın katlarına denk gelecek şekilde düzenli olarak yapılması durumunda, ödeme belgelerinde nafaka borcuna ilişkin olduğuna dair atıf olmasa dahi, bu ödemelerin, nafaka borcundan mahsubunun hakkaniyet kurallarına uygun düşeceği kabul edilmektedir.	479
6100 sayılı HMK'nun Geçici 3. maddesi yollamasıyla yürürlükte bulunan HUMK'nun 443/4. maddesine (6100 s. HMK. m. 367/2) göre aile ve şahsın hukukuna ilişkin ilamlar kesinleşmedikçe infaz edilemez. Ayrıca boşanma ilamının eklentisi olan yoksulluk nafakası, tazminat, vekâlet ücreti ve yargılama gideri de aynı kurala tabidir. Ancak boşanma ilamı daha önce kesinleşmiş ise iştirak, yoksulluk nafakası, tazminat, vekâlet ücreti ve yargılama giderinin takibe konulabilmesi için nitelikleri gözetildiğinde kesinleşmeleri gerekli değildir. (HGK. 28.2.2001 tarih 2001/12-206 E.-2001/217 K.)	480

Davacı kadın dava dilekçesinde tanık da dâhil olmak üzere her hangi bir delile dayanmadığına göre ön inceleme duruşmasında hazır ettiği tanıkların alınan beyanları hükme esas alınamaz.....	482
Velayetin değiştirilmesi davası çekişmesiz yargı işlerindendir.....	482
HMK m. 189/2'ye göre, hukuka aykırı olarak elde edilmiş olan deliller mahkeme tarafından bir vakıanın ispatında dikkate alınamaz. Taraflar arasında geçen bir konuşmanın, davacı kadınca erkeğin bilgisi olmaksızın kayda alınması hukuka aykırı olduğundan, bu ses kaydının bulunduğu ilişkin tanık beyanlarına da itibar edilemez.....	483
Aile mahkemesi kurulmayan yerlerde Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen asliye hukuk mahkemelerinde davanın aile mahkemesi sıfatı ile görülüp karara bağlanması gerekir (H.G.K. 16.11.2005 tarih ve 2/673-617 sayılı kararı).	484
Bölge Adliye Mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar karar düzeltme istenebilir.....	484
Kesin hüküm kural olarak hüküm fıkrasına münhasırdır ve gerekçeye sirayet etmez. Ancak gerekçe, hükme ulaşmak için mahkemece yapılan hukuki ve mantıki tahlil ve delillerden ibaret kalmayıp, hüküm fıkrası ile ayrılması imkansız bir bağlılık içinde bulunuyor ise istisnaen bu kısmında kesin hükme dahil olduğunu kabul etmek gerekir.....	484
İlk hükümde kadın yararına hükmedilen tedbir nafakası kadın tarafından temyiz edilmemiş, bu miktar yönünden erkek yararına usuli kazanılmış hak oluşmuştur.	487
Dayanılmayan vakıalardan dolayı kusur yüklenemez.....	487
Tebliğat Kanunu'nun 21/2. maddesine göre dava dilekçesi ve ön inceleme, tahkikat duruşma günü tebligatını, aynı zamanda davacının da yerleşim yeri adresi olan adreste ve doğrudan 21/2. maddeye göre yapılmaları nedeniyle geçerli ve usulüne uygun saymak olanağı yoktur.	488
Dairemize hitaben ayrı ayrı yazdıkları dilekçe ile davalarından feragat ettiklerini bildirmişler ise de ilk derece mahkemesince verilen davacı-karşı davalı kadının davasındaki boşanma hükmü istinaf yoluna başvurulmadan kesinleştiğinden her iki tarafın davalarından feragat beyanı boşanma hükmü yönünden hukuken geçerli sonuç doğurmaz.....	489
Tarafların dayanmadığı vakıaların hükme esas alınması mümkün değildir (HMK m. 25/1).	490

Mahkeme kararlarında iki tarafın iddia ve savunmalarının özeti, anlaştıkları ve anlaşmadıkları hususlar, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan deliller, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesi sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebebin açıkça gösterilmesi zorunludur.	490
Davacı-karşı davalı kadın tarafından istinaf talebinde bulunulmadığı, sadece davalı-karşı davacı erkek tarafından istinaf kanun yoluna başvurulduğu halde davalı-karşı davacı erkek aleyhine "Eşine hakaret ettiği" vakıaları erkeğe kusur olarak yüklenemez.	491
Boşanma davası açmak ve açılan davayı takip etmek kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hakkın kullanımı niteliğindedir. Bu bakımdan vekâletname de bu hususta özel yetkiyi gerektirir (HMK m. 74).	493
Davacı erkek dava dilekçesinde manevi tazminat talebinde bulunmamış, süresinden sonra dosyaya sunduğu dilekçesiyle manevi tazminat talebinde bulunmuş, davalı kadının ise bu talebe muvafakati olmamıştır. İş bu talepler iddianın ve savunmanın genişletilmesi niteliğindedir. Davacı erkek tarafından bu konuda usulünce yapılmış bir ıslah işlemi de bulunmamaktadır. O halde, davacı erkeğin manevi tazminat (TMK. m.174/2) talebi hakkında "Karar verilmesine yer olmadığına" kararı verilmelidir.	494
Hakim, verdiği hüküm ile bağlıdır, sonradan hükmün yanlış olduğu kanısına varsa bile, artık hükmü değiştiremez.	494
6100 sayılı Hukuk muhakemeleri Kanunu'nun 81. maddesi "Vekilin azli veya istifasının, mahkeme ve karşı taraf bakımından hüküm ifade edebilmesi için, bu konudaki beyanın dilekçeyle bildirilmesi veya tutanağa geçirilmesi ve gerektiğinde ilgisine yapılacak tebligat giderinin de peşin olarak ödenmesi zorunludur." hükmünü taşımaktadır.	495
Davacı kadının açmış olduğu boşanma davasına ilişkin dosyasının temyiz incelemesinden sonra 25.09.2018 tarihinde, davalı erkek tarafından Küçükçekmece 4. Aile Mahkemesinde 2018/810 esas sayılı dosya ile boşanma davası açılmış, davalı erkek tarafından karar düzeltme dilekçesi ile bu husus beyan edilmiştir. Bu durumda davalı erkek tarafından açılan davanın, davacı kadın tarafından açılmış olan iş bu dava ile birleştirilerek, her iki davanın esası hakkında hüküm kurulması gerektiğinden hükmün bozulması gerekmektedir.	495

Davacı-davalı erkek tarafından kararın dört yıl gibi uzun bir süre geçtikten sonra tebliğe çıkarılması, Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesinde yer alan dürüstlük kuralına aykırı ve "Hakkın kötüye kullanılması" niteliğindedir.	496
Kararın 8 yıl gibi uzun bir süre geçtikten sonra tebliğe çıkarılması, Türk Medeni Kanun'un 2. maddesinde yer alan dürüstlük kuralına aykırıdır.	497
Davacı kadının gerekçeli kararı on bir yıl sonra davalıya tebliğini istemesi, Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesinde yer alan dürüstlük kuralına aykırıdır.	497
Davacı erkeğin gerekçeli kararın dokuz yıl sonra davalıya tebliğini istemesi, Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesinde yer alan dürüstlük kuralına aykırı olduğunu göstermesi yanında, davacı erkeğin boşanma isteğinin ve bu yöndeki iradesinin de samimi olmadığını gösterir.	498
Hakim, iki taraftan birinin talebi olmaksızın re'sen bir davayı tetkik ve halledemez (HMK m. 24).	498
Tefhim edilen ve duruşma tutanağına geçirilen hüküm sonucu ile gerekçeli karar arasındaki aykırılık diğer yönler incelenmeden tek başına bozma sebebi olur.	499
Boşanma davası içerisinde talep edilen ve boşanmanın ferî niteliğinde olan tazminatların ve nafakaların kabul ya da reddedilen miktarları üzerinden taraflar lehine ayrıca vekalet ücretine hükmedilemez.	499
Davada verilen boşanma hükmü temyiz edilmeden kesinleştikten sonra feragat beyanı boşanma hükmü yönünden hukuken geçerli sonuç doğurmaz.	499
Davacı erkeğin açmış olduğu boşanma davasına ilişkin dosyasının temyiz incelemesinden sonra 01.07.2016 tarihinde, davalı kadın tarafından ... Aile Mahkemesinde 2016/380 esas sayılı dosya ile boşanma davası açılmış, davalı kadın karar düzeltme dilekçesi ile her iki davanın birleştirilmesi gerektiğini beyan etmiştir. Bu durumda davalı kadın tarafından açılan davanın, davacı erkek tarafından açılmış olan iş bu dava ile birleştirilerek, her iki davanın esas hakkında hüküm kurulması gerektiğinden hükmün bozulması gerekmektedir.	500

Hukuk Genel Kurulunca da ön inceleme duruşması ve duruşmada yapılması gerekli olan işlemler yapılmadan tahkikat duruşmasına geçilemeyeceği, bu düzenlemenin emredici nitelikte olduğu benimsenmiştir.	501
Bir delilin sonradan ileri sürülmesi yargılamayı geciktirme amacı taşııyorsa veya süresinde ileri sürülememesi ilgili tarafın kusurundan kaynaklanmıyorsa, mahkeme o delilin sonradan gösterilmesine izin verebilecektir (YHGK. 20.04.2016 tarih, 2014/13-856 E. 2016/523 sayılı kararı).	501
Tarafların karşılıklı dilekçelerini verdikleri aşamada, herhangi bir sınırlamaya bağlı olmadan uyuşmazlığın genel çerçevesi içinde iddia ve savunmalarını değıştirebilecekleri kabul edilmiştir. Bu imkân, sadece cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi için söz konusudur. İkışer dilekçeden sonra, hangi ad altında olursa olsun verilecek dilekçeler, sınırlama ve yasak kapsamında kabul edilmelidir.	502
Dava dilekçesi vasiye tebliğ edilmelidir. Vesayet altındaki kişinin mernis adresine yapılan tebligat usulsüz olup davalının savunma hakkı kısıtlanmıştır.....	503
Dava dilekçesinin tebliği usulsüz ise davalının savunma hakkı kısıtlanmıştır.....	504
Mahkemece davalı erkeğe kusur olarak yüklenen fiziksel şiddet, aşğılama ve ilgilenmeme vakıalarına davacı kadın tarafından dilekçeler aşamasında dayanılmadığından, kusur belirlemede bu vakıalar dikkate alınamaz.	505
Dilekçelerin karşılıklı verilmesi aşaması tamamlanmadan, usulüne uygun ön inceleme yapılmadan, taraflara birleşen davaya ilişkin olmak üzere delil sunma imkânı tanınmadan adil yargılanma hakkını etkileyecek şekilde yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.	505
Dava dilekçesi, bilirkiři raporu gibi herhangi bir belgeye atf yapılarak hüküm kurulamaz.	506
Katılma yoluyla temyiz isteğı asıl temyiz isteğine sıkı sıkıya bağlıdır. Asıl temyiz isteğinde bulunmayan konularda katılma yoluyla temyiz isteğinde bulunulamaz.	506
Mahkemece uyuşmazlık konularının tespitinden sonra verilen süre içinde bildirdiğı tanıkları, ikinci tanık listesi sayılamaz.	507

Tarafların anlaştıkları ve ayrıştıkları hususlar tespit edilmeden delil göstermeleri beklenemez. Şu hâlde, taraflar kural olarak en geç tahkikatın başına kadar delil gösterebilir ve sunabilirler.	507
6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre ön inceleme duruşması yapıp tarafların üzerinde anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususlar belirlenmeden, taraflardan delillerin ibrazı beklenemez.....	508
Cevap dilekçesi mahiyetindeki talebe ilişkin nispi harç sonradan yatırılmış olsa dahi, bu talebi karşı dava haline getirmez.....	508
Dava dilekçesi ve duruşma gününün tebliğine ilişkin mazbatada muhatabın adreste bulunmama sebebi tevsik edilmemiştir (Teb. K. m.23/7). Bu haliyle davalıya dava dilekçesi ve duruşma gününün tebliği geçersizdir. Bu durum hukuki dinlenilme hakkını (HMK. m. 27) zedeleyen önemli bir usul hatasıdır.	509
Davalının hukuki dinlenilme hakkı (HMK m. 27) kapsamındaki savunma hakkını kısıtlayacak şekilde yokluğunda ön inceleme aşamasının tamamlanıp, yargılama yapılarak hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.....	510
Ön inceleme aşamasının tamamlanmasından sonra iddia veya savunma genişletilemez yahut değiştirilemez (HMK md.141/1). Davalı ön inceleme aşaması tamamlanana kadar, davacının sadakatsiz davrandığı vakiasını ileri sürmemiştir. Mahkemece, usulüne uygun şekilde ileri sürülmeyen ve dayanılmayan kadının sadakatsiz olduğu hususu davacıya kusur yüklenemez.....	510
Davalı tarafa bildirilmeden, ön incelemede davacı tanıklarının dinlenilmesi mümkün değildir.	511
Gerekçeli karar, tefhim edilen hüküm sonucuna aykırı olamaz. (6100 s. HMK. m.298/2).	511
Davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği (HMK m. 150) taktirde davada kendisini vekille temsil ettiren davalı yararına vekalet ücretine hükmedilmesi zorunludur (HMK m. 323/1, 330, 331/3 vd.).	512
Ön inceleme aşamasının tamamlanmasından sonra diğer tarafın açık muvafakati ve ıslah dışında iddia ve savunma genişletilemez yahut değiştirilemez (HMK. md. 141/1).	512

Mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması Anayasa hükmüdür (md.141/3).....	512
Tefhim edilen ve duruşma tutanağına geçirilen hüküm sonucu ile gerekçeli karar arasındaki aykırılık diğer yönler incelenmeden tek başına bozma sebebi olur.	513
Dilekçelerin karşılıklı verilmesi aşaması tamamlanmadan ön inceleme duruşması yapılamaz.....	514
Bilinen en son adresin tebliğe elverişli olmadığı anlaşılmadan veya bu adreste tebligat yapılamadığı görülmeden doğrudan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde tebligatın yapılması; yapılan tebligatı usulsüz kılar (Teb. K. m. 10/2).	514
Dava dilekçesinde belirtilmeyen vakalara dayanılmaz.	515
6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 309/4 maddesine göre kabul kayıtsız şartsız olmalıdır.....	515
Davacı-karşı davalının ön inceleme duruşmasının yapılmadan önce isimlerini bildirdiği tanık delilinin, dava dilekçesinde delil bildirmediği gerekçesiyle toplanmaması usul ve yasaya aykırıdır.	516
Aynı davanın, aynı sebebe dayalı olarak, aynı taraflar arasında görülmekte olması halinde derdestlikten söz edilir.	516
Bozmaya uyan mahkeme, bozmaya uygun karar vermek zorunda olup, tarafların kesinleşen kusur durumlarına ilişkin yeniden değerlendirme yapamaz.	517
6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 122. Maddesi gereğince dava dilekçesinin davalı tarafa tebliğinin sağlanması, Hukuk Muhakemeleri Kanununun 139. maddesi uyarınca mahkemece dilekçeler karşılıklı verildikten sonra davalının ön inceleme duruşmasına davet edilmesi yasal zorunluluk olup, aynı Yasanın 137/2. maddesine göre ön inceleme tamamlanmadan ve gerekli kararlar alınmadan tahkikata geçilemez ve tahkikat için duruşma günü verilemez. Mahkemece çekişmeli hususlar belirlenip (HMK md. 140/3) ön inceleme duruşmasının bittiği tespit edildikten sonra tarafların tahkikat duruşmasına davet edilmesi zorunludur (HMK.md. 147).....	517

Davacı dava dilekçesinde tanık deliline dayanmış bir tanık ismi bildirmiştir. Ön inceleme duruşmasından önce de 09.04.2013 tarihli cevaba cevap dilekçesi ve delil listesiyle diğer tanıklarının isimlerini bildirdiğinden bu liste ikinci tanık listesi olarak kabul edilemez.	518
Usulüne uygun olarak yapılacak ön inceleme tamamlanmadan ve gerekli kararlar alınmadan tahkikata geçilemez ve tahkikat için duruşma günü verilemez (HMK m. 137).	519
Tahkikat için ayrı bir duruşma günü tayin edilerek davalıya 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 147. maddesinde gösterilen şekilde davetiye gönderilip yargılamaya devam edilmesi gerekir.	520
Davacı, ön inceleme aşaması tamamlanana kadar, davalının sadakatsiz olduğu vakıalarını ileri sürmemiştir. Mahkemece, usulüne uygun şekilde ileri sürülmeyen ve dayanılmayan vakıalar davalıya kusur olarak yüklenemez.	520
Mahkemece, usulüne uygun şekilde ileri sürülmeyen ve dayanılmayan bir vakıa esas alınarak davalıya kusur yüklenemez.	521
Mahkemece, usulüne uygun şekilde ileri sürülmeyen ve dayanılmayan bir vakıa esas alınarak davalı-davacıya kusur yüklenemez.	521
Ön inceleme tamamlanmadan ve gerekli kararlar alınmadan tahkikata geçilemez ve tahkikat için duruşma günü verilemez (HMK m. 137).	522
Konusuz kalan bir dava hakkında "karar verilmesine yer olmadığına" karar verilmesi gerekmele birlikte; bu davayı açanın dava açmakta haklı olup olmamasına bağlı olarak yargılama gideri ve vekalet ücretiyle ilgili hangi tarafın sorumlu tutulacağına da karar verilmesi gerekir.	523
Davacı-karşı davalı taraf, dava dilekçesinde, tanıklarını hangi vakıaya dair dinleteceğini belirttiği dilekçesinde ve yargılamanın hiçbir aşamasında "eşinin şiddet uyguladığı" vakıasına dayanmadığı halde, mahkemece bu yöndeki tanık beyanı esas alınarak usulüne uygun şekilde ileri sürülmeyen ve dayanılmayan bir vakıayı sabit kabul edip kocaya kusur yüklenmesi doğru olmamıştır.	523

Aynı mahkemede açılmış olan davalar, aralarındaki bağlantı sebebiyle, davanın her aşamasında, talep üzerine veya re'sen (kendiliğinden) birleştirilebilir (HMK m. 166/1).....	524
Davacının, adli yardım talebi incelenip karara bağlanmadan, tebligat giderini yatırmaması beklenemez.	525
Tahkikatın ön inceleme sonuç tutanağı esas alınarak yürütülmesi emredici hükmüdür (HMK md. 140/3).	525
Görevsizlik ve yetkisizlik nedeniyle dava dilekçesinin reddine, davanın nakline veya davanın açılmamış sayılmasına ön inceleme tutanağı imzalanıncaya kadar karar verilmesi durumunda tarifede yazılı ücretin yarısına, ön inceleme tutanağı imzalandıktan sonra karar verilmesi durumunda tamamına hükmolunur.	525
Hukuk Muhakemeleri Kanununun 186/1 maddesine göre mahkeme, tahkikatın bitiminden sonra, sözlü yargılama ve hüküm için tayin olacak gün ve saatte mahkemede hazır bulunmalarını sağlamak amacıyla iki tarafı davet eder. Davacı-davalı kadın vekiline sözlü yargılama günü için davetiye çıkarılmadan yokluğunda hüküm kurulması hukuki dinlenilme hakkına (HMK.m.27) aykırıdır.	526
Görevsizlik, yetkisizlik veya gönderme kararından sonra davaya bir başka mahkemede devam edilmesi hâlinde, yargılama giderlerine o mahkeme hükmeder (HMK. md. 331/2).	526
Davalı, ön inceleme duruşmasından önce süresinde olmayan cevap dilekçesi ile de olsa, tanıklarını bildirdiğine göre, gösterilen bu tanıklar usulünce çağırılıp dinlenmeli ve tüm deliller birlikte değerlendirilerek hasıl olacak sonucuna göre karar verilmelidir.....	527
Davalının bilinen en son adresi araştırılmadan dava dilekçesinin doğrudan mernis adresine tebliği de usulsüzdür.	528
Davacı, ıslah yoluyla, dayandığı vakıaları değiştirebilir veya davaya yeni vakıaları dahil edebilir. Evvelce göstermiş olsa bile, davaya kattığı bu yeni vakıalara ilişkin delil de gösterebilir. Bu halde, ikinci tanık listesi verilemeyeceğine ilişkin yasağa (HMK. m. 240/2) dayanılarak, gösterilen bu tanıkların dinlenmesinden kaçınılamaz.	528
Davalıya delil bildirmesi için verilen kesin sürenin hak düşümüne yol açması için davalıya tebliğ zorunludur.	529

Davanın konusuz kalması sebebiyle esas hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hallerde, hakim, davanın açıldığı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre, yargılama giderlerini takdir ve hükmeder.	529
Karşı dava da müstakil bir davadır. Mahkeme karşı davayı da (olumlu veya olumsuz) bir karara bağlamakla yükümlüdür.	530
Kadının davasında verilen boşanma hükmü temyiz edilmeksizin kesinleşmekle erkeğin boşanma davası konusuz kalmıştır.....	530
Davacı ikinci yenileme dilekçesinden ve duruşma gününden haberdar edilmeden (HMK m. 150/4) davanın esas hakkında hüküm kurulması; davalının hukuki dinlenilme hakkına (HMK m. 27) aykırıdır.....	530
Aksine ciddi ve inandırıcı delil ve olaylar bulunmadıkça asıl olan tanıkların gerçeği söylemiş olmalarıdır (HMK md. 255).	531
Her dava açıldığı tarihteki şartlara göre değerlendirilir. Ayrı bir davanın konusu olabilecek bu tür davadan sonra gerçekleşmiş olaylara dayanılarak boşanmaya karar verilemez.....	531
Delil, çekişmeli vakıaların ispatı için gösterilir (HMK md. 187/1). Ön inceleme duruşması yapılmadan, tarafların üzerinde anlaştıkları ve anlaşılmadıkları hususlar belirlenmeden, taraflardan delillerini sunması beklenemez.	532
Hangi işlemler için ve ne miktar avans talep edildiği buna ilişkin ara kararda gösterilmemiş ise, verilen kesin süre sonuç doğurmaz.....	532
Feragat o iradenin açıklandığı anda kesin hükmün sonuçlarını doğurur (HMK md. 307-312).....	533
Birleştirme kararını, talep halinde ancak ikinci davanın açıldığı mahkeme verebilir.....	533
Usulsüzlük ileri sürülmediğine göre, tebligatın yapılmış olduğu kabul edilir.	533
Davada, davalının ruhsal rahatsızlığı ileri sürülmüş ve bu iddia dosya arasındaki bir kısım delille de doğrulanmıştır. Bu durumda mahkemece yapılacak iş; Türk Medeni Kanunu'nun 405. ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun 56. maddesi uyarınca davalının vesayet altına alınmasının gerekip gerekmediğinin araştırılması ve bu hususun bir ön sorun sayılarak sonucuna kadar yargılamanın bekletilmesinden ibarettir.	534

Mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırmakla yükümlüdür.	534
Boşanma kararında yer alan boşanma sebebiyle hüküm altına alınmış olan bir para alacağı, hükmün boşanmaya ilişkin bölümü kesinleşmemişse icra edilemez. Boşanma kısmı kesinleşmiş ise, para alacağına ilişkin bölümün icra olabilmesi için bu bölümün kesinleşmiş olmasına lüzum yoktur.	535
Tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatabı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır. Bu durumda muhatabın beyan ettiği tarih, tebliğ tarihi addolunur (Teb, K. md. 32).	536
Tanığın davalının yakını olması, tek başına tanık beyanını değerden düşürücü bir olgu değildir.	536
Ön inceleme duruşması yapılmadan, tarafların üzerinde anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususlar belirlenmeden, tarafların tanık listesi vermeleri beklenemez.	536
6100 sayılı HMK “İspat hakkı” başlığını taşıyan 189/2. maddesinde; “hukuka aykırı olarak elde edilmiş olan deliller mahkeme tarafından bir vakıanın ispatında dikkate alınamaz” hükmü ile açıkça hukuka aykırı olarak elde edilmiş delillerin ispat gücü olmayacağı kabul edilmiştir.	537
Feragatten dönülmesi mümkün değildir.	539
Yetki uyuşmazlığı çözülmedikçe feragat sebebiyle hüküm tesis edilemez. Feragat sebebiyle dava ancak yetkili mahkemece karar bağlanabilir.	539
Boşanmanın fer'isi niteliğinde olan ve bağımsız açılan maddi ve manevi tazminat istekleri nispi harca tabidir.	540
Boşanma davasıyla birlikte veya bu dava içinde talep edilen boşanmanın fer'isi niteliğindeki tazminatların reddedilen bölümü üzerinden davalı yararına vekalet ücretine hükmedilemez.	540
Davalar birleştirilerek görülmüş olsa dahi, her dava bağımsız niteliklerini korurlar ve birleştirilen davaların her biri hakkında ayrı ayrı hüküm kurulması gerekir.	541
Tefhim edilen ve duruşma tutanağına geçirilen hüküm sonucu ile gerekçeli karar arasındaki aykırılık diğer yönler incelenmeden tek başına bozma sebebi olur.	541
Boşanma protokolünün uygulanmasına dair davaya bakmakta Aile mahkemesi görevlidir.	541

Davacı tarafın dava dilekçesinde, davalının adresini göstermiş olması bu nedenle dava dilekçesinde bulunması zorunlu unsurun dilekçede belirtilmiş olduğu göz önüne alınarak davalının tebligata yarar açık adresinin mahkemece araştırılması, davalının tespit edilen adresine tebligat yapılması ve sonucu dairesinde hüküm kurulması gerekir.	542
Davaya süresinde cevap vermeyen davalı, davacının kusurlarına yönelik olarak değil, kendisine kusur yüklenemeyeceğine ilişkin olarak delil bildirme hakkına sahiptir.	543
Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığının anlaşılması veya tebligat yapılamaması halinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinin, bilinen en son adres olarak kabul edileceğine ve tebligatın burada yapılacağına imkân veren Tebligat Kanunu'nun 10. maddesine 6099 sayılı Yasayla ilave edilen hüküm; bu adresin aynı davada "hasım" olan diğer tarafın adresi olmaması halinde uygulanabilir.	544
Türk Medeni Kanunu'nun 168. maddesi gereğince; boşanma ve ayrılık davalarında yetkili mahkeme eşlerden birinin yerleşim yeri veya davadan önce son defa altı aydan beri birlikte oturdukları yer mahkemesidir.	545
Mahkemece, ön inceleme duruşmasında dava nihai olarak karara bağlanmayıp tahkikat aşamasına geçildiğine göre; davalının Hukuk Muhakemeleri Kanununun 147. maddesi gereğince tahkikat duruşmasına davet edilmesi zorunludur.	546
Tarafların karşılıklı davalarının bulunması ve her iki tarafın davasının da kabul edilmesi durumunda dahi yargılama gideri ve vekalet ücretinin takas veya mahsubuna karar verilemez. Çünkü dava sonunda, kararlar Tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücreti avukata aittir (1136 s. K. md. 164/5).	546
Hukuk Muhakemeleri Kanununun 241. maddesi "Mahkeme, gösterilen tanıklardan bir kısmının tanıklığı ile ispat edilmek istenen husus hakkında yeter derecede bilgi edindiği takdirde, geri kalanların dinlenilmemesine karar verebilir" hükmünü düzenlemiştir.	547

Davacının boşanma davasındaki boşanmaya karar verilmesi halinde hükmedilmesi mümkün olan boşanmaya bağlı ikincil nitelikteki tazminat ve nafaka haklarının elde edilmesini temin etmek için de olsa davalı adına kayıtlı taşınmazlar üzerine tedbir konulamaz.	547
Dava konusu olmayan taşınmazlar üzerine ihtiyati tedbir konulamaz (HMK m. 389).	548
Yemin deliline, davada ispat yükü kendisine düşen tarafın, iddiasını diğer delilleriyle kanıtlayamaması durumunda başvurulur.	548
Davacı, davalının rızası olmaksızın talep sonucunu genişletemez (H.U.M.K. madde 185/2).	548
Islahla önceki talep değiştirilebilir, genişletilebilir; ancak yeni bir talep eklenemez.	549
Islah yoluyla talep genişletilebilir ise de davaya yeni bir talep eklenemez.	549
Aksine ciddi ve inandırıcı delil ve olaylar bulunmadıkça asıl olan tanıkların gerçeği söylemiş olmalarıdır. (6100 s. H.M.K.m.255) Akrabalık veya diğer bir yakınlık başlı başına tanık beyanını değerden düşürücü bir sebep sayılamaz.	549
Davacı baba anlaşmalı boşanma sırasında davalıdan iştirak nafakası talep etmemiş ise de doğmamış bulunan bir haktan feragat mümkün olmadığından, velayet hakkı kendisine verilen taraf her zaman için karşı taraftan iştirak nafakası talep edebilecektir.	550
Tanıkların taraflardan ve üçüncü kişilerden aktardıkları olaylar sabit kabul edilemez ve bu ifadelere dayanarak boşanma kararı verilemez.	551
Hakkın suistimali niteliğinde olmadıkça tanık adedini hakim belirleyemez.	551
Tahkikat, ön incelemede saptanan çekişmeli hususlar üzerinden yürütüleceğine (HMK.m.140/3) göre, bu tespit yapılmadan tarafların dilekçelerinde gösterdikleri tanık delili ile ilgili "isim ve adreslerini gösteren ve hangi tanığı hangi vakia için dinletmek istediklerini" belirten liste vermeleri beklenemez.	551

Davalı vekili, tanınan kesin süre dışında 27.06.2011 günü oturum sırasında delil listesini sunmuş ve aynı gün, gösterdikleri tanıkların hazır bulunduğunu da ifade etmiştir. Bu durumda celse talikine sebep olunmamıştır. O halde, davalı vekili tanıklarını hazır ettiğini bildirdiğine göre bildirilen bu tanıklar dinlenilerek, tüm deliller birlikte değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekir.	552
Birleştirilmiş bile olsa, tarafların her dava için ayrı ayrı delil ve tanık listesi vermesine yasal bir engel bulunmamaktadır.	553
B. AİLE HUKUKUNA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN İCRASI.....	553

BEŞİNCİ BÖLÜM

MAL REJİMİ

BİRİNCİ KISIM

TÜRK MEDENİ KANUNU'NDAKİ MAL REJİMLERİYLE İLGİLİ GENEL HÜKÜMLER

TÜRK MEDENİ KANUNUNDAKİ MAL REJİMLERİYLE İLGİLİ GENEL HÜKÜMLER	563
A. Yasal Mal Rejimi.....	563
B. Mal Rejimi Sözleşmesinin İçeriği, Sözleşme Ehliyeti, Sözleşmenin Şekli ve Yapılma Zamanı.....	564
1. Genel Olarak	564
2. Sözleşmenin İçeriği	564
3. Sözleşme Ehliyeti.....	565
4. Sözleşmenin Şekli	566
5. Sözleşmenin Yapılma Zamanı	566
C. Mevcut Mal Rejiminin Mal Ayrılığına Dönüştürülmesi.....	566
1. Eşlerden Birinin İstemi ile.....	567
a. Eşlerden Birinin İstemi Üzerine Mevcut Mal Rejiminin Mal Ayrılığına Dönüştürülmesine Karar Verilebilecek Durumlar	567
b. Mevcut Mal Rejiminin Sona Erme Anı	567
c. Yetkili Mahkeme.....	567
d. Mal Ayrılığına Geçişten Dönme	567
2. Cebri İcra Halinde	568
D. Alacaklıların Korunması	568

E. Mal Rejiminin Tasfiyesine İlişkin Davalarda Yetkili Mahkeme.....	569
F. Eşlerden Birinin Açık veya Örtülü Olarak Mallarının Yönetimini Diğer Eşe Bırakması Halinde Uygulanacak Hükümler	569
G. Malların Envanterinin Yapılması.....	569
H. Mal Rejimi, Eşler Arasındaki Borçların Muaccel Olmasını Önlemez Ancak Evlilik Birliği Eşlerin Birbirlerinden Olan Alacakları Hakkındaki Zamanaşımını Durdurur	570

İKİNCİ KISIM

EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİ

EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİ.....	573
GİRİŞ.....	573
A. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Başlangıç ve Sona Erme Anı	575
1. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Başlangıcı	575
a. 01.01.2002 Sonrası Evliliklerde	575
b. 01.01.2002 Öncesi Evliliklerde.....	576
2. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sona Ermesi.....	577
a. Eşlerden Birinin Ölümü veya Başka Bir Mal Rejimin Kabulü Halinde	577
aa. Eşlerden Birinin Ölümü	577
bb. Başka Bir Mal Rejimin Kabulü.....	577
b. Mahkemece Evliliğin İptal veya Boşanma Sebebiyle Sona Erdirilmesine veya Mal Ayrılığına Geçilmesine Karar Verilmesi Hallerinde	578
B. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sona Ermesinin Sonuçları	578
1. Genel Olarak	578
2. Eşler Birbirlerinde Bulunan Mallarını Geri Alırlar	579
a. Genel Olarak	579
b. Eşler Arasında Paylı Mülkiyete Konu Bir Mal Varsa.....	579
c. Eşlerin Karşılıklı Borçları Varsa.....	580
3. Eşler Diğer Eşe Ait Bir Malın Edinilmesine, İyileştirilmesine veya Korunmasına Hiç Ya Da Uygun Bir Karşılık Almaksızın Yapılan Katkırıyı Geri Alırlar	580

a. 01.01.2002 Tarihinden Önceki Dönemde Diğer Eşin Malvarlığında Kalan Mallara Yapılan Katkı Konusundaki Uygulama.....	580
aa. 743 Sayılı Yasa Dönemindeki Uygulama.....	581
bb. 4721 Sayılı Yasa Dönemindeki Uygulama.....	581
b. 4721 Sayılı Yasanın 227. Maddesinden Kaynaklanan Alacak: Değer Artış Payı	584
4. Eşler Diğer Eşin Edinilmiş ve Kişisel Malları Arasında Yasaya Göre Yapılacak Ekleme ve Denkleştirmeden Sonra Elde Edilecek Artık Değere Katılır	588
C. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Eşlerin Malları.....	588
1. Edinilmiş Mallar.....	588
2. Kişisel Mallar	589
a. Kanun Gereği Kişisel Mal Sayılan Mallar	589
b. Sözleşme Gereği Kişisel Mal Sayılan Mallar	591
aa. TMK'nin 221/I. Maddesi	591
bb. TMK'nin 221/II. Maddesi	592
D. Bir Malın Hangi Mal Varlığına Ait Olduğuna İlişkin İspat Kuralı.....	592
E. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Yönetim, Yararlanma ve Tasarruf.....	592
1. Genel Olarak	592
2. Eşler Arasında Paylı Mülkiyete Tabi Mallar Üzerinde Tasarruf.....	593
F. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluk	593
G. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sona Ermesi Durumunda Kişisel Malların ve Edinilmiş Malların Ayrılması.....	593
1. Genel Olarak	593
2. Eşlerden Birine Sosyal Güvenlik veya Sosyal Yardım Kurumlarınca Yapılmış Olan Toptan Ödemeler veya İş Gücünün Kaybı Dolayısıyla Ödenmiş Olan Tazminatların Ayrılması.....	594
3. Edinilmiş Mallara Eklenecek Değerler ve Kişisel Mallar ile Edinilmiş Mallar Arasında Denkleştirme.....	595
a. Edinilmiş Mallara Eklenecek Değerler ve Davanın İhbarı	595
aa. Edinilmiş Mallara Eklenecek Değerler	595
bb. Davanın İhbarı	596

b. Kişisel Mallar ile Edinilmiş Mallar Arasında Denkleştirme	597
4. Ekleme ve Denkleştirmeden Sonra Elde Edilecek Artık Değer	597
H. Mal Rejiminin Tasfiyesinde Malların Değerinin Belirlenmesi.....	598
1. Değerin Belirlenmesi	598
a. Sürüm Değeri (Rayiç Değer-Piyasa Fiyatı)	598
b. Gelir Değeri.....	598
c. Özel Haller	598
2. Değerlendirme Anı.....	599
a. Mal Rejiminin Sona Erdiği Sırada Mevcut Olan Edinilmiş Malların Değerlendirme Anı	599
b. Edinilmiş Mallara Hesapta Eklenecek Olan Malların Değerlendirme Anı.....	599
I. Ekleme ve Denkleştirmeden Sonra Elde Edilecek Artık Değere Katılma	600
1. Kanuna Göre	600
a. Eş veya Mirasçıları Diğer Eşe Ait Artık Değerin Yarısı Üzerinde Hak sahibi Olurlar	600
b. Artık Değerdeki Pay Oranının Zina veya Hayata Kast Nedeniyle Boşanma Halinde Hakkaniyete Uygun Olarak Azaltılması veya Kaldırılması.....	600
2. Sözleşmeye Göre.....	602
a. Genel Olarak	602
b. İptal, Boşanma veya Mahkeme Kararıyla Mal Ayrılığında	603
İ. Katılma Alacağının ve Değer Artış Payının Ödenmesi.....	603
1. Ödeme ve Ertelenmesi	603
a. Katılma Alacağı ve Değer Artış Payı Ayın veya Para Olarak Ödenebilir.....	603
b. Katılma Alacağının ve Değer Artış Payı Ödemesinin Ertelenmesi ve Faiz.....	603
2. Aile Konutu ve Ev Eşyası	604
3. Üçüncü Kişilere Karşı Dava-Katılma Alacağının Ödenmesinin Üçüncü Kişilerden Talep Edilmesi	607
J. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Tasfiyesinden Kaynaklanan Alacaklara Uygulanacak Zamanaşımı	607
1. Zamanaşımı Süresi	607
2. Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı	607
3. Zamanaşımının Durması	609

ÜÇÜNCÜ KISIM
MAL REJİMİ ve ZİYNET EŞYALARI İLE İLGİLİ
İÇTİHAT ÖRNEKLERİ

A. MAL REJİMİYLE İLGİLİ İÇTİHATLAR	613
Eşlerin birlikte yatırım yapmaları bağış sayılmaz.	613
Çalışarak, düzenli ve sürekli gelire sahip eşin, aksi kanıtlanmadıkça, yapabileceği tasarruf oranında katkıda bulunduğu kabul edilir.....	616
Katılma alacağı ve değer artış payı alacağına faiz tasfiyenin sona ermesinden itibaren faiz uygulanır.	619
Tasfiyeye konu taşınmaz için kullanılan kredinin miktarı bankaya sorulup kredi miktarı belirlendikten sonra evlilik döneminde yapılan kredi ödemelerinin toplam kredi ödemelerine ve edinme değerine oranlaması yapılarak artık değere katılma alacağına hükmedilmelidir.	619
Mal ayrılığı rejiminin uygulandığı dönemde çalışarak, düzenli ve sürekli gelire sahip eşin, aksi kanıtlanmadıkça, yapabileceği tasarruf oranında katkıda bulunduğu kabul edilir.....	621
Tasfiyeye konu taşınmazın kooperatif üyeliği yoluyla edinilmesi halinde, kooperatife yapılan ödemelerden ve bu ödemelerin isabet ettiği dönemlerden hareketle, mal rejiminin tasfiyesi ile eşlerin alacak miktarları belirlenir.	623
TBK'nin 19. maddesine göre dava açılabilmesi için davacının bu davayı açmakta hukuki yararı olması için davalıdan bir alacağının olması gerekir.....	626
Kadın veya kocanın, mal rejiminin devamı sırasında diğerinin edindiği mal varlığına katkısı nedeniyle katkı payı alacağı isteğinde bulunabilmesi için mutlaka para ya da para ile ölçülebilen maddi veya hizmet değeriyle katkıda bulunması gerekir.....	627
Tasfiyeye konu taşınmazın, bedelinin tamamının ya da bir kısmının kredi ile karşılanması durumunda, kredi veren kuruluşa yapılan geri ödemelerin isabet ettiği dönemden, miktarından ve taksit sayısından hareketle mal rejiminin tasfiyesi sonucunda eşlerin alacak miktarları belirlenir.....	628

743 Sayılı TKM'nin 170. maddesi uyarınca, mal ayrılığı rejiminin geçerli olduğu döneme ilişkin çalışmanın karşılığı olarak elde edilen gelir ve dolayısıyla hak edilen kıdem tazminatı kişisel mal (TKM mad.189), 4721 Sayılı TMK'nin yürürlüğe girdiği 01.01.2002 tarihinden sonraki çalışma karşılığında elde edilen gelir ve hak edilen kıdem tazminatı ise edinilmiş mal grubuna girer (TMK mad.219/1).	630
Emeklilik ikramiyesinin tasfiyeye konu edilmesi için mal rejiminin sona erdiği sırada mevcut olması (TMK mad.235/1) ya da bu para kullanılarak başka bir mal varlığına sahip olunmalıdır.	634
Belirsiz alacak davası ile ilgili hükümlerin uygulanması.	636
TMK'nin 236/2 maddesinin uygulama alanı bulabilmesi için, boşanma davasına bakan mahkeme tarafından, tarafların TMK'nin 161. maddesi gereğince zina nedeniyle veya TMK'nin 162 maddesi gereği hayata kast nedeniyle boşanmalarına karar verilmiş olması gerekir.	639
Konut ön biriktirim fonunda eşler arasında edinilmiş mallara katılma rejimi dönemi geçerli iken ödenip biriken ve mal rejimi sona erdiğinde mevcut olan birikim bulunup bulunmadığının araştırılması, böyle bir birikim mevcut ise davalının edinilmiş malı olarak kabulü ile davacı lehine anılan birikim yönünden talep miktarı da gözetilerek katılma alacağı hesaplanması gerekir.	640
Katkı sağlanan mal, mal rejimi sona ermeden elden çıkarılmış ve bedeli evlilik birliğinin ihtiyaçlarına harcanmamışsa katkı payı alacağı hesaplanmalıdır.	641
Mal rejimin sona erdiği tarihte tasfiyeye konu mal mevcut olmadığına göre, TMK'nin 229 maddesine göre eklenecek değerlerin varlığını yani mal rejiminin devamı süresince diğer eşin katılma alacağını azaltmak kastıyla yaptığı devir olduğunu davacının ispatlaması gerekir (TMK mad. 6, HMK mad. 190).	642
Mal rejiminin tasfiyesi davalarında yetkili mahkeme.	643
Emekli ikramiyesinin değerlendirilmesi.	644
Türk Hukuk Sisteminde belirsiz alacak davası şeklinde bir dava türü bulunmayan dönemde açılan davada bozma kararından sonra ıslah yapılamaz.	647
Dava konusu taşınmazla ilgili muvazaa nedeniyle dava açılmışsa yapılacak iş.	648
Borcun ayın olarak ödenmesi borçlu eşe tanınmış bir haktır.	649

Bozma sonrası karar tarihine en yakın güncel sürüm değeri tespit edilmek suretiyle, davacının fazlaya ilişkin hakkının ne olduğu hususu gerekçe de gösterilerek taleple bağlı kalınmak suretiyle karar verilmesi gerekir.....	650
Evlilik birliğinin ömür boyu süreceği inancının hakim olduğu düşünceyle, ortak yaşamı ve geleceği güvence altına almak amacıyla, beraberlikten doğan dayanışmayla ve karşılıklı güvence dayanarak, örf ve adete uygun olarak eşlerin birlikte yatırım yapmaları bağış olarak değerlendirilemez.....	650
Tasfiye tarihi karar tarihidir. Mahkemece, tasfiye konusu malın karara en yakın tarihteki sürüm değeri belirlenmelidir.	652
TMK m. 229/II hükmünde belirtilen ihbarın yapılmış olmasının yaratacağı hukuki sonuç; üçüncü kişi aleyhine sonradan aynı Kanun'un 241. maddesine dayanılarak alacak davası açıldığında, 229. maddedeki kazandırma veya devir koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin yeniden araştırma konusu yapılmamasıdır.	653
Genel muvazaaya dayalı tapu iptal tescil davasında görevli mahkeme asliye hukuk mahkemesidir.....	654
Niza konusu aracın dava dışı 3. kişi adına kayıtlı olması mal rejiminin tasfiyesinden kaynaklanan alacak talebinde bulunulmasına engel teşkil etmez.....	655
Karşılıksız kazandırma veya devrin yapıldığının tespit edilmesi halinde, işlemin (tasarrufun) iptaline karar verilemeyeceği.	656
Davaya konu taşınmazın karar tarihine en yakın güncel sürüm değeri dikkate alınarak hesaplama yapılması gerekir.....	657
Davaya konu aracın mal rejiminin sona erdiği tarihteki niteliği, özellikleri, yaşı vs. gözetilerek karar tarihine en yakın tarihteki sürüm değeri belirlenmelidir.	659
Eşler adına hisseli tescil edilen malın tasfiyesi.	660
Katılma alacağı talep edebilmek için katkının olması gerekmez.	661
TMK m. 236/II hükmünün uygulanma şartları.	662
½'şer hisseli olarak adlarına evlilik birliği içinde alınan taşınmaz için çekilen kredinin mal rejiminin sona ermesinden sonra ödenmesinden kaynaklı talepte görevli mahkeme.....	663
07.10.1953 tarihli ve 1953/8 Esas, 1953/7 Karar sayılı Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kararı uyarınca ayın (mülkiyet) istenememesi.	664

Hâkim, tarafların talep sonuçlarıyla bağlıdır; ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremez.....	665
Mal rejiminin tasfiyesinde anne ve baba gibi yakınlar tarafından eşlere yapılan temlik işlemlerinin resmi kayıta bedelle yapılmış gibi gösterilse bile hayatın olağan akışına göre karşılıksız kazandırma sayılması.	667
Kişisel mal niteliğindeki şirket hisselerinden talep.	669
HMK'nin 31. maddesi hükmünce, Hâkim, uyuşmazlığın aydınlatılmasının zorunlu kıldığı durumlarda, maddi veya hukuki açıdan belirsiz yahut çelişkili gördüğü hususlar hakkında, taraflara açıklama yaptırabilir, soru sorabilir, delil gösterilmesini isteyebilir.	671
Meskenin, katılma alacağı hesabına esas alınacak tasfiye değeri belirlenirken, konusunda uzmanı bilirkişilerden yardım alınması gerekir. Bu bağlamda oluşturulacak heyette taşınmaz değerlendirme uzmanı, inşaat mühendisi ve fen bilirkişileri yer almalıdır.	673
Kooperatif ödemelerinin bir kısmının mal ayrılığı, bir kısmının da edinilmiş mallara katılma rejiminin geçerli olduğu dönemlerde yapılmasında; mal ayrılığı dönemindeki ödemelere her bir eşin yaptığı katkı oranı, daha sonra geçerli olacak edinilmiş mallara katılma rejimine kişisel mal olarak geçeceği kabul edilmektedir.....	674
Emeklilik ikramiyesinin tasfiyeye konu edilmesi için mal rejiminin sona erdiği sırada mevcut olması ya da bu para kullanılarak başka bir mal varlığına sahip olunmalıdır.	677
Sürüm değeri tespit edilirken varsa intifa hakkı da dikkate alınmalıdır.	678
Mirasçılardan sağ eşin tasfiye alacağından sorumlu oldukları miktarın hükümde gösterilmesi gereği.	679
Mal ayrılığı rejiminin geçerli olduğu dönemde satın alınan tasfiyeye konu mala çalışma karşılığı elde edilen gelirlerle (maaş, gündelik, kar payı vb.) katkıda bulunulduğunun ileri sürüldüğü durumlarda; çalışarak, düzenli ve sürekli gelire sahip eşin, aksi kanıtlanmadıkça, yapabileceği tasarruf oranında katkıda bulunduğunun kabulü gerekir.....	682
Katkı payı alacağı ile katılma alacağı karşılıklı olarak takas-mahsup edilebilir.	684
Islah yolu ile talep genişletilebilirse de davaya yeni talep (dava) eklenemez.....	688

Dava katkı payı alacağı istemine ilişkin olduğundan, katkı payı alacağı davaya konu taşınmazın eldeki davanın açıldığı tarih itibarıyla hesaplanan sürüm değeri üzerinden belirlenmelidir.	690
Bu itibarla, mal rejiminin sona erdiği tarihteki mevcut malların mal rejiminin sona erdiği tarihteki durumlarına göre değerlendirme yapılması gerektiğinden, boşanma dava tarihinden sonra binanın yıkılarak yeni inşaat yapılması durumu göz önünde bulundurulmaksızın Mahkemece, TMK'nin 4. ve TBK'nin 50.-51. maddeler uyarınca, davacı lehine uygun bir katkı payı alacağına hükmedilmesi gerekir.	692
Katkı payı alacağı hesabında hakkaniyet ve fedakârlığın denkleştirilmesi ilkelerinin uygulanması.	694
Kişisel mal niteliğinde şirket hissesinden kaynaklı talep.	697
Eşle birlikte eşten kazandırma veya devralan üçüncü kişiye karşı dava açılması durumunda, mahkemece yapılması gereken iş.	698
Özürlü olmayan kişiler tarafından da araçta herhangi bir değişiklik yapılmadan kullanılabilir nitelikteki araç davalının kişisel kullanımına yarayan eşya ve bu nedenle kişisel mal sayılamaz.	701
Aile mahkemesinin görevine giren davalara aile mahkemesi bulunmayan yerlerde aile mahkemesi sıfatıyla asliye hukuk mahkemesi tarafından bakılmalıdır.	702
Davalının şirketteki hissesinin, mal rejiminin sona erdiği 16.02.2010 tarihi dikkate alınarak, yapılacak hesaplama göre bulunacak miktarın, (tasfiye) karar tarihine en yakın tarihte TÜFE ile güncellenmiş değeri dikkate alınarak hüküm kurulması gerekir.	702
Mal rejimi sona ermişse boşanma gerçekleşmemiş de olsa tasfiye istenebilir.	703
Tasfiye tarihinin karar tarihi olması-Faiz başlangıcı.	704
Mal rejiminin tasfiyesi davalarında on yıllık genel zamanaşımı süresi geçerlidir.	705
Davacının ecrimisile yönelik talebi, mal rejiminin tasfiyesi kapsamında bir talep niteliğinde olmayıp, TMK 2. kitabından kaynaklanmadığından Aile Mahkemesi görevli olmayıp, uyuşmazlığın çözüm yeri 6100 sayılı HMK'nin 2. maddesi uyarınca Asliye Hukuk Mahkemesidir.	706
Mal rejiminin sona ermesinden sonra ödenen kredi taksitlerinin talep edildiği davada görevli mahkeme genel mahkemelerdir.	709

Davalının şirkete evlenmeden önce 20.03.2001 tarihinde ortak olduğu ve şirketteki payının kişisel malı olduğu tartışmasız ise de edinilmiş mallara katılma rejiminin geçerli olduğu dönemde yapılan sermaye arttırımının aksi ispat edilemediğinden edinilmiş mallardan karşılandığı ve dolayısıyla üzerinde davacının katılma alacağı hakkı bulunduğu kabulü gerekir.....	709
Boşanma dosyasındaki belge ve beyanların mahkeme içi ikrar kabul edilmesi.	710
Boşanma davasının açılmasından sonra düzenlenen ibranamenin boşanma kararı verilmesi halinde geçerli sayılması.	712
Dava konusu bu taşınmazların mal rejiminin sona erdiği boşanma dava tarihinden dört gün önce satıldığı anlaşıldığına göre, TMK'nun 229/1.maddesine göre tasfiye sırasında eklenecek değer olarak katılma alacağı hesabında dikkate alınmaları gerekir.....	713
Mal rejimi sona ermeden tasfiyeye gidilemez.....	714
Mahkemece, taşınmazın mal rejimi sonra erdiği tarihteki tadilatsız (diğer davalılar tarafından yaptırılan tadilatlar olmadan) hali gözetilerek tasfiye tarihi (güncelliğini yitireceğinden bozmadan sonra verilecek karara en yakın tarih) itibariyle sürüm (rayiç) değeri belirlenip bu değer üzerinden ve temyiz edenin sıfatı da gözetilerek davacı lehine katılma alacağı hesap edilmelidir.	715
Davalı erkek adına ... konut ön biriktirim fonunda eşler arasında edinilmiş mallara katılma rejimi dönemi geçerli iken ödenip biriken ve mal rejimi sona erdiğinde mevcut olan 3.754,14 TL'nin davalının edinilmiş mal olarak kabulü gerekir.	715
Kredi borcunun araç devrinden kısa bir süre önce kapatıldığı dikkate alındığında kredinin aracın devrinin yapılabilmesi için kapatıldığının, devir parası ile kredi kapatma işleminin yapıldığının hayatın olağan akışına göre kabulü gerekir.....	716
1953/8, 1953/7 sayılı YİBK Hukuk Bölümü Kararı uyarınca; davacının mal rejiminin tasfiyesi sonucunda oluşan hakkı kişisel hak niteliğindeki bir alacak hakkı olup, ayın (mülkiyet) istenemeyeceğinden davanın reddine karar verilmesi gerekir.....	718
Fiili ayrılık veya eşlerin ayrı yaşamaları mal rejiminin sona erme sebepleri arasında sayılmamıştır.	718
TBK'nin 19. maddesine dayalı muvazaa nedeniyle tapu iptali tescili isteği bakımından uyuşmazlığın çözüm yeri HMK'nin 1 ve devamı maddeleri uyarınca belirlenecek genel mahkemelerdir.	720

Mal rejimi sona erdiği tarihte mevcut olan araç sonradan hurdaya ayrılrsa da mal rejiminin sona erdiği tarihteki durumuna göre değeri tespit edilmelidir.	721
Mahkemenin hüküm vermesi için, kendisine yöneltilen talebin formüle edilmesi ve ileri sürülmesi tarafların görevi ise de, bunları anlamlandırmak veya gerektiğinde açıklattırmak hâkimin görevidir. Ancak bu durum, hâkimin tarafların ileri sürmediği vakıaları ileri sürmelerine imkan vermesi veya hatırlatması anlamını taşımaz. Burada mevcut olmayanın talep edilmeyenin ortaya çıkartılması değil, talep edilenin netleştirilmesi, aydınlatılması, belirlenmesi söz konusudur.	721
Mahkemece her ne kadar bozmaya uyularak karar verilmiş ise de, bozma gereği dava konusu şirketin edinilmiş mallara katılma rejimi döneminde 01.01.2002-19.09.2009 tarihleri arasındaki her yıl için sermaye artırımı yapıp yapılmadığı, kâr payının sermayeye ilave edilip-edilmediği, şirket bilançosuna göre, dağıtım esas kârın mevcut bulunup-bulunmadığı, kâr payının yatırıma dönüştürülüp-dönüştürülmediği, sermaye artırımı yapılmış ise edinilmiş mallardan karşılanıp-karşılanmadığı yeterli araştırma yapılmadan sadece dağıtılmamış kar payından karar verilmesi hatalı olmuştur.	724
Feragatin geçersizliği iddiasının hadise olarak aynı mahkemede görülüp, sonuçlandırılması gerekir.	725
B. ZİYNET EŞYASI İLE İLGİLİ İÇTİHATLAR.....	726
Taraflar arasında ziynet eşyalarının paylaşımı konusunda anlaşma mevcut ise paylaşım bu anlaşmaya göre gerçekleştirilir. Ziynet eşyalarının paylaşımı konusunda taraflar arasında anlaşma bulunmadığı takdirde yerel örf ve adetin varlığı iddia ve ispat edilirse bu kurala göre paylaşım gerçekleştirilir. Aksi takdirde erkeğe ve kadına takılan/verilen ve ekonomik değer taşıyan her şey kural olarak kendilerine aittir. Ne var ki takılar içinde karşı cinse özgü (kadına ya da erkeğe özgü) bir şey varsa o cinse verilmiş sayılır.	726
Ziynet eşyasının misli eşya olması nedeniyle aynen iade talebinin de kabulüne karar verilmesi gerekir.	728
Ziynet eşyalarının iadesi talep edilmişse sadece iadeye hükmedilmesi gerekir.	729

Gerek tefhim edilen kısa kararda gerekse buna uygun düzenlenmesi zorunlu gerekçeli kararda hüküm altına alınan ziynet eşyalarının cins, nitelik, miktar ve değerlerinin ayrı ayrı gösterilmesi ve taraflara yüklenen borç ile tanınan hakkın infazda güçlük çıkarmayacak biçimde belirtilmesi gerekir.....	729
Kişisel eşya alacağı talebiyle ilgili olarak talep edilen eşyalarının değerinin açıklattırılması ve bu değer üzerinden nispi peşin harcı yatırmak üzere süre verilmesi gerekir.	729
Davalı-davacı kadın ziynet eşyasının, erkek tarafından götürüldüğünü veya zorla alındığını ispat yükü altındadır. Ziynet eşyalarının niteliği gereği, kadının ortak konuttan ayrılırken yanında götürmesi hayatın olağan akışına uygun düşer.	730
Kısmi davada saklı tutulan alacak bölümü için, gerek kısmi dava karara bağlanmadan önce, gerekse daha sonra, ayrı bir dava açılması usulen olanaklıdır.	730
Davalı-karşı davacı kadın ziynet eşyasının erkekte kaldığını ispat yükü altındadır. Ziynet eşyalarının niteliği gereği, kadının ortak konuttan ayrılırken yanında götürmesi hayatın olağan akışına uygun düşer.	734
Çeyiz eşyaları misli eşyalardan ise de davacının seçimlik hakkı olup bu eşyaları aynen isteyebileceği gibi sadece bedelinin tahsilini veya terditli olarak eşyaların mevcut olması halinde aynen, olmaması halinde bedelinin tahsilini de isteyebilir.....	734
Ziynet alacağı boşanmanın ferî (eki) niteliğinde değildir. Davalı kadının bu talebi yönünden usulüne uygun olarak açılmış bir dava bulunmadığından ziynet alacağı talebi ile ilgili karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.....	735
Hüküm altına alınan ziynet bedelinin ıslahla artırılan kısmına ıslah tarihinden itibaren yasal faiz uygulanması gerekir.	735
Dava dilekçesinde talep edilmeyen bir alacağın, ıslah dilekçesiyle istenilmesi mümkün değildir.	735
Tüm dosya kapsamına ve dinlenen tanık beyanlarına göre, davacının müşterek evden hiçbir şey alamadan ayrılmak durumunda kaldığına ve ziynet eşyalarının götürülmesine engel olduğuna yönelik bir olay yaşanmadığına, davacının evden ayrılırken ziynet eşyalarını üzerinde götürmesi mümkün olduğuna, davacı da aksini mevcut delillerle ispatlayamadığına göre, ziynet alacağına yönelik talebin reddine karar verilmesi gerekir.....	736

Ziynet eşyalarının aynen iadesine karar verilmişse, hüküm fıkrası açık olmalı, duraksama yaratmamalı, hükümde aynen iadesine karar verilen ziynetlerin gram ve ayarları açık olarak yazılmalıdır.....	737
Dava konusu ziynet eşyaları taraflar arasında senede bağlanmış olup bu senet davalıların bağlayıcı niteliktedir. Taraflar arasında düzenlenen çeyiz senedinde açıkça, davacı kadına ait olduğu kabul edilen ziynet ve çeyiz eşyalarının davalılara teslim edildiği ve davalılar tarafından da teslim alındığına dair tutanak imza altına alınmıştır. Dolayısıyla, çeyiz senedindeki bu beyanların aksini, ziynet eşyalarının davacıda olduğu iddiasını davalılar aynı nitelikte bir delille ispatlamakla yükümlüdür.....	738
Davalı her ne kadar altınların rızaen verildiğini ifade etmekte ise de geri verilmemek üzere alındığını ispat yükü davalı tarafa aittir.	739

ALTINCI BÖLÜM DİLEKÇE ÖRNEKLERİ

1. AYRILIK DAVASI DAVA DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ	743
2. AYRILIKTAN SONRA AÇILACAK BOŞANMA DAVASINA İLİŞKİN DİLEKÇE ÖRNEĞİ.....	744
3. ÇEKİŞMELİ ve ANLAŞMALI BOŞANMA DAVA DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ.....	746
a. Çekişmeli Boşanma Dava Dilekçesi	746
b. Anlaşmalı Boşanma Dava Dilekçesi	749
1. Anlaşmalı boşanma protokol örneği 1	750
2. Anlaşmalı boşanma protokol örneği 2	751
4. NAFKA DAVALARINA İLİŞKİN DİLEKÇE ÖRNEKLERİ	752
A. Ayrı Yaşamaya Hakkı Olan Eş Tarafından Açılacak Nafaka Davası.....	752
C. Ana-Babaya Karşı Açılacak Bakım Nafakası Davasına İlişkin Dava Dilekçesi Örneği	754
D. TMK m. 364/I Hükmünden Kaynaklanan Yardım Nafakası Dava Dilekçe Örneği.....	755
5. VELAYETLE İLGİLİ DAVA DİLEKÇESİ ÖRNEKLERİ	756
A. Velayetin Değiştirilmesi Dava Dilekçesi Örneği	756
a. Dilekçe örneği 1	756
b. Dilekçe örneği 2	757
B. Velayetin Kaldırılması Dava Dilekçesi Örneği	759

C. Ana Babanın Evli Olmaması Nedeniyle Velayetin Hakkının Annede Olduğunun Tespiti Dava Dilekçe Örneği	762
6. SOYBAĞINA İLİŞKİN DAVA DİLEKÇE ÖRNEKLERİ	764
A. Soybağının Reddi Davası (Babalık Karinesinin Çürütülmesi Davası)	764
B. Babalık Davası (Babalık Hükmü)	769
C. Küçüğe Fiilen Bakma Nedeniyle Nafaka Davası	772
7. MAL REJİMİYLE İLGİLİ DİLEKÇE ÖRNEKLERİ	773
A. Katkı Payı, Katılma Alacağı ve Değer Artış Payı Talepli Dava Dilekçe Örneği	773
B. Katılma Alacağı Talepli Dava Dilekçesi Örneği	778